

СПАЙДЪР РОБИНСЪН КОВАШКА ИСТОРИЯ

Превод от английски: Светлана Комогорова, 2000

chitanka.info

Навремето си купих часовник с батерия — гаранционният ѝ срок беше една година. Следващият път се сетих за тая батерия, когато часовникът спря — четири години по-късно. Познатите неща не ни се струват странни, докато не спрат.

По същия начин Кръчмата на Калахан няма точен час на отваряне. Веднъж дойдох в три следобед, за да говоря с него за нещо. Оказа се, че кръчмата е отворила още преди повече от час. Друг път пристигнах в седем вечерта и сварих Майк на вратата — тъкмо влизаше. Но вече повече от десет години, кой знае защо, никога не се бях замислял, че заварвам кръчмата винаги отворена — до онази вечер, когато не беше.

Часът беше близо девет. Топла, мокра лятна вечер, а вратата беше здраво затворена. През прозорците се процеждаше само мътна светлина — не топлото и весело сияние на кръчмата, когато е отворена. Единственото нещо на паркинга освен моята кола беше голям очукан микробус, който ми беше непознат.

Дъждът усложняваше нещата. Нямам кой знае какво против дъжда, а когато е топъл, го обичам — тази вечер беше тъкмо такъв, но през последните петнайсет минути се ля като из ведро и затова бележката, забодена на вратата, можеше да се прочете само отчасти. Успях да си превода „**Време твор но пор ди монт**“ и „**тата се тв ря в**“, но часът, когато 'тата щеше да се 'тв'ри, представляваше три азмазани петна, и трите закръглени отгоре. Можеше да е „9,00“, а може би — „9,20“ или „9,30“. А може би беше „8,30“ и ремонтът, какъвто и да беше той, се беше проточил. Още по-зле, преди часа имаше още едно продълговато размазано петно. Можеше да е „точно в 9,00“, но като нищо можеше да е и „петък, 3,00“.

Когато онази батерия, дето я споменах по-рано, един ден найсетне се изтощи, аз я погребях в задния двор в знак на уважение към нейното величествено постижение. Но го направих едва след известен размисъл. Първата ми реакция беше остра неприязън. Тогава си помислих, че моят часовник ме е предал.

И сега беше същото. Можех да се сетя за няколко начина да си убия времето — но колко точно време трябваше да убия? А междувременно подгизвах. Така че направих нещо, което при други обстоятелства според мен не бих.

Отворих вратата и влязох.

Знаех си, че няма да е заключена, защото тая врата изобщо няма ключалка. За дузината години, откакто идвам при Калахан, знам за четири опита за кражби с взлом по нощите. Никой от крадците не се бе опитал да влезе през входната врата — никой не си беше направил труда да пробва. (Калахан се бе оправил с всички тях според ситуацията. Единият сега е редовен клиент — няма значение кой е; друг пък един, от коравите копелета, се сдоби с два стрoшени лакътя.)

Но първо трябваше да почукам и да изчакам Майк да отвори вратата или да се провикне: „Влизай!“, и да си тръгна, ако не го направи.

Нямаше да го направи. Когато затворих вратата след себе си, вътре го нямаше никакъв. Но аз не забелязах — след като си избърсах очилата, вече бях твърде зает с това да бъда втрещен.

Спомняте ли си, дето ви разказвах как веднъж влязох в кръчмата и видях зад бара огледало — там, където никога дотогава не бе имало огледало? И то така ме сконфузи, че сбърках отражението си с един приближаващ се демон с „рога“, които всъщност бяха периферията на шапката ми „Стетсън“. И сега беше така. Нещо толкова познато като Кръчмата на Калахан не бива да се променя. Батерията на часовника трябва да е вечна. Може и да съм трепнал и да съм изпищял — не знам.

Осветлението беше също толкова лошо, колкото и миналия път, с огледалото, та затова мозъкът ми, мъчейки се да подреди в някаква картина неочаквано постъпилите данни, отново провери в архива си за нещо, което смътно да наподобява това пред мен, и ми сервира пробна халюцинация. За хищник като човека погрешната догадка е за предпочитане пред забавената.

Онова, което ми се стори, че виждам вляво, на някой и друг метър от мен, беше гигантска абаносовочерна змия — люспите ѝ блещукаха в полумрака; беше може би метър дебела и се беше увила около едно дърво. Дървото и змията като че излизаха през покрива, но той не беше повреден.

Примижах — и вече не беше змия, а огромна двойна ДНК-спирала, увита около бръснарски жалон^[1], пулсираща от живот с матов блясък. Така че примижах пак.

(Мозъкът на хищника претърсва първо файла с опасните неща. Ако не върши работа, пробва безопасни живи същества. Едва тогава се

успокоява и претърсва и останалите файлове. Две секунди, готово.)

Това беше вита стълба, която водеше към покрива.

— *Кушламакрии*^[2] — прошепнах.

Това чудо изглеждаше като *двойна* спирала заради тежкия парапет, успореден на стълбите. „Люспите“ бяха дупките между подпорите на парапета. Мъждукането и/или пулсирането се дължеше на това, че една от съвсем малкото светещи лампи вътре, малка луминесцентна лампа зад бара, мигаше учестено.

Казах си (доста пророческо изказване), че съм на път да затъна в лайната, но после се отпуснах. Започвах да разбирам.

Майк Калахан позволява на клиентите си да се качват да пият на покрива, ако времето навън го бива. Има и асансьор, който сваля долу парите и качва горе напитките. Но досега единственият достъп за хора и за повечето други клиенти осигуряваха една преносима стълба и капандурата. Някои от редовните клиенти виждаха зор с *изкачването* поради възраст или телесна слабост. За други пък качването не беше никакъв проблем, но се оказваше, че допълнителният баласт от четири — пет чашки нарушава сериозно равновесието им при *слизане*. Центърът на тежестта се местел нещо си там, както обясни Док Уебстър. Само преди няколко дни Щайниц Ситния си беше счупил глезена — и ето как бе откликнал Калахан.

— Хей, Майк! — провикнах се аз, но отговор не последва. Завесата зад бара беше дръпната. Достатъчно нагъл бях да нахлуя неканен в кръчмата, но не и в жизненото му пространство. Извиках го още веднъж по име и се запътих да огледам новата стълба.

Това бе радост за очите, изработена от лято желязо. Пълен невежа съм по тия въпроси, но се виждаше, че е *стара, красива* и много добре измислена. От тази стълба не можеше да паднеш. Не можеше дори и пищяла да си охлузиш. Така добре беше монтирана, че сякаш си стоеше там от години — издаваха я само пръските заварка сред стърготините по пода — и наистина се вписваше чудесно в атмосферата на кръчмата. По-скоро живописна, отколкото чисто функционална, изработена с внимание и изобретателност по начин, който не бях компетентен да оценя дори и на силна светлина, тя никак не би изглеждала не на място в някое мазе, където се свири джаз, или в някой манастир — можеше да е отбивала служба и на двете места. Просто те канеше да я изкачиш.

И аз я изкачих.

Основата беше здрава, стойките — високи точно колкото трябва, стъпалата — също. Сигурно беше сглобена от модули. За едно цяло огромно стълбище — дори и случайно то да можеше да мине през входната врата — си трябваха камиони, кранове, подпори, валове, скрипци и такъми, както и сума ти време, докато двама — трима ячки майстори евентуално биха могли да монтират едно такова чудо от отделни части за един ден. Но беше толкова *хитро* сглобено, че човек трудно можеше да бъде сигурен. Калахан явно се беше изръсил с цяла бала пари.

И така си обикалях нагоре по спиралата, докато най-сетне не се намерих в нещо като колибка, чиято врата извеждаше на покрива. Замислих се дали като отворя вратата, дъждът няма да ливне вътре в кръчмата, но щом я открегнах съвсем мъничко за проба, наводнение не последва. Бутнах я докрай и нестихващият звук на дъжда премина от басов грохот в сопранов шепот. Като че утихваше.

Дъждът не ливна вътре, защото подът на колибката беше малко издаден над покрива. Но не се налагаше да си напомняш за стъпалото — имаше и късичка рампа. И от дърводелство отбирам кажи-речи колкото и от ковашка работа, но разбирам кое е добро, щом съм успял да не се препъна по него. Много ясно, че Майк Калахан би наел най-добрия възможен майстор, за да му оперира кръчмата.

Вратата се затвори бързо и съвсем безшумно — някакъв невидим заглушаващ механизъм ѝ попречи да се затръшне. Обиколих колибката, възхитих ѝ се. После пак я обиколих, като този път се възхищавах на пейзажа.

Убеден съм, че познавате странната, особена магия на високите места. Били ли сте нощем на високо? Под топлия дъжд?

То всъщност покривът на Калахан е прекрасна площадка, от която можеш да зяпаш света почти при всякакво време. На север и на изток земята рязко се снишава и (невероятно за Лонг Айлънд и дори за Съфък Каунти) изобщо не е обработвана — дива гора, докъдето ти поглед стига. На юг и на запад, зад паркинга, минава шосе 25 А, покрай което тук-там лъцят шарените светлини на капани за баламурници. (Движението е доста оживено, но при Калахан не се отбиват много транзитни клиенти. Паркингът е скрит зад високи плетове, пътят, който води до него, не бие на очи; единствената табела

е тази над входната врата.) Зад магистралата се вижда и едно от по-скъпите подразделения, добре зонирано, оформено и поддържано; по Коледа, след като си си сгрял тумбака с някое и друго ирландско кафе, а светлините му сияят в далечината, то изглежда много... ами... коледарско.

Тази вечер покривът бе топъл гладък камък, върху който многобройни грамадански твари пикаеха отвисоко. Магистралата бе великолепна. Хората, които носят очила, са късметлии — ние виждаме звезди и в дъждовните нощи, — но дрехите ми вече се бяха намокрили и ставах все по-мокри. Замислих се дали да не се пъхна обратно вътре, но (както вече ви казах) *обичам* топлия дъжд. Особено много обичам да бъда гол под дъжда, а не ми се отварят кой знае колко възможности за това. Майк не би имал нищо против, а ако някой пристигнеше, щях да го видя как се приближава с колата.

Така че се съблякох и се огледах за най-сухото място, та да скътам дрехите си там.

Като че най-добре беше да заложа на асансьора; можех да заклеся вратата му с нещо, за да го задържа тук горе на покрива. Зашляпах бос към високата кабина и открих, че някой вече го беше заклешил с едно длето. Вътре имаше купчина дрехи. Дрехи като за едър мъжага — избелели дънки, дънкова риза, ботуши с размер, какъвто носеше само един мой познат. Това разреши загадката за местонахождението на Калахан. Значи и той тайничко си падаше по това да шляпа гол в дъжда. Щеше да подскочи цял метър във въздуха, като му се покажа. Хубавичко щяхме да се посмеем — а и ако се наложеше да си трая пред другите, това можеше да му струва някоя и друга почерпка.

Възможно беше и моят колега нудист да не е Калахан — в този случай бях тъкмо подходящо облечен за запознанство. Напред.

Трябваше да ги *вдигна* тия дънки. Бельото можеше да ме предупреди. Струпах дрехите си върху другите, заобиколих асансьора и се вцепених. Стоях като истукан и гледах тъпо, с единия крак във въздуха. Тя беше много красива и в мига, в който я видях, ужасно ми се прииска да *не оплескам работата*, да не допусна никакви грешки. Нямах да е лесно.

Съжалявам, но трябва да ви кажа, че вие вероятно не бихте я помислили за красива — освен ако и вие не сте извратени като мен. Искам да кажа, да се разхождаш гол в дъжда — това както и да е, но тука става въпрос за извращение от висшата лига. (От моя гледна точка аз съм единственият нормален в една извратена култура. Те извратените винаги смятат така.)

Ето ви и самото извращение: аз харесвам жени, които изглеждат като жени. Което ще рече, идеалът ми за женска красота е много близък до онзи, общоприет с консенсус още от зората на времето, та до съвсем скоро, и то се е променил само на определени места.

Онова, което вероятно щяхте да кажете, ако я бяхте видели гола или облечена, е: „Хубава жена. Щеше и красива да е, ако ги смъкнеше тия килограми.“ Вероятно галантно бихте избягвали да поглеждате тялото ѝ, за коментар да не говорим, и почти със сигурност не бихте го изпивали с очи като мен.

С други думи, тя не изглеждала по начина, по който Северна Америка смята, че би трябвало да изглеждат жените. Сиреч, не приличаше на тринайсетгодишно момче със сливи в джобовете на ризата. Ония дрехи в асансьора бяха нейните. Нямам предвид дори, че беше тип Джейн Мансфийлд или Лони Андерсън — с тия техни едри тела, сякаш здраво натъпкани и плътно увити в невидим найлон, твърди като бицепса на щангист. Тя имаше огромни великолепни увиснали цици и ония неща, дето понякога нежно ги наричат „дръжки на любовта“ (искам да кажа, хората, които използват термина, понякога изразяват нежност с него), кръгъл корем и бедра, които се тресат при ходене.

Накратко, тя изглеждала кажи-речи като половината зрели жени в тази достойна за окайване култура и би накарала ноздрите на повечето живели някога хетеросексуални мъже да затрепкат. Праксител, Тициан, Рубенс, Роден, всеки един от великите, ако я видеше, би посегнал към инструмента си — макар и не работния.

Кит, разбираш ли. Хипопотам. Казвам ти бе, Морти, туй женище беше към сто кила, ако иначе да беше тапа, мамка му — без майтап! Една от милионите отхвърлени на Америка, завинаги отрязана от хубавия живот, твърде затънала в мързел или генетично израждане, че да се измъчва, докато се превърне в подобие на недохранен юноша. Прасе. Никакъв характер, никаква сила на волята, никаква

самодисциплина, никакво самоуважение и без съмнение никакъв сексапил. Посмешище за цял живот, обречена да бъде веселячка, членка на единственото малцинство, върху което „комиците“ все още могат да сипят злостни обиди безнаказано.

Мога да ви кажа само, че бях започнал да получавам ерекция.

Така че използвах секундата, която имах на разположение, за да разгледам лицето ѝ. Трудният момент при завързването на разговор беше неизбежен. Исках той да мине добре, така че имах нужда да узная незабавно възможно най-много неща за нея.

Едрите, пищни жени и дребните, крехки мъже в нашето общество вървят през живота, стаили в себе си буца болка колкото топка за софтбоул; едни тя прекършва, други прави величествени. Тя беше величествена. Съвсем ясно върху лицето ѝ, изписани така, че всеки глупак да ги види, си личаха и характерът, и силата на волята, и самодисциплината, и самоуважението, и топлата сексуалност, за които здравият смисъл твърдеше, че е напълно невъзможно да ги притежава, без автоматично да окльощавае. Имаше много бръчици от смях, две-три от мислене и никакви други. Косата ѝ беше огромен гъсталак от къдрици, които не се мъчеха напразно да омаловажават размерите ѝ; по тях искряха капчици, които ги превръщаха в ореол. За частица от секундата погледнах очите ѝ, блеснали в светлините на денонощния от другата страна на шосето, взрени в далечината — погледът ѝ беше ведър и уверен.

Превключих на компютърен режим. Страшно добър компютър ще да е бил, защото за полагащата ми се кажи-речи секунда време успях да задействам няколко много сложни субпрограми. Една от тях преравяше запаса от няколкото хиляди изречения за заговаряне в търсене на нещо подходящо при неочаквана среща с гола непозната, но тъй като очаквах нулев резултат, друга по-амбициозна програма се опитваше да създаде нещо ново, нещо остроумно, завладяващо и вдъхващо увереност. Докато чаках с надежда някоя от тия две програми да успее, една проста и многократно използвана програма започна да избира тона, височината на гласа и начина на говорене — достатъчно тихо, че да не стресна дамата, но не чак толкова тихо, че да излезе все едно че хленча; с хумор, но без да се правя на клоун;

изискано, но не мазно; с възхищение, но не и похотливо — накратко, подготвих се да лъжа на поразия. Междувременно един почти несъзнателен алгоритъм ме накара да притисна здраво ръце към хълбоците си и да поизправа гръб. И всичкото това заемаше може би двайсет процента от наличните байтове — останалите бяха напълно погълнати от една спешна задача от първостепенна важност.

Да я запаметят...

Време — бол! Капацитет — колкото си щеш! Разбрах, че е започнала да усеща присъствието ми няколко наносекунди, преди да ме забележи, интегрирах всички субпрограми, избрах си неутрално заговаряне, вложих всичките си надежди в това как ще го кажа, проведох стотина генерални репетиции, за да установя как е най-добре и как — най-зле, взех окончателно решение, като дори успях да се възхитя на долната ѝ лява мигла и на себе си и тогава чух собствения си глас да произнася с цялата си топлина, тон и яснота, на които можех да се надявам:

— Наистина, каква приятна цици.

Централният ми процесор се разтопи и потече лава.

Докато се обърне и ме погледне, минаха десет години, а вътре в черепа ми не трепна никаква мисъл — ужасът бе просмукал всички гънки на мозъка ми. Тя ме погледна право в очите, абсолютно безизразно. И ме гледа така безкрайни десетилетия, докато аз се мариновах в чувство за провал и срам. После погледът ѝ се откъсна от очите ми и бавно запълзя надолу. Спря се върху устата ми с години, продължи надолу, не спря, докато не стигна стъпалата ми, после тръгна отново нагоре и спря там, където си трябваше — но тогава вече бях мъртъв от векове, само пращинка съзнание бе останала в мозъка ми — и я смачка прозрението, че ерекцията ми вече беше вдигнала мачтата поне наполовина, а когато погледът ѝ отново се върна на очите ми, хич не знам как е успяла да забележи в тях и най-слаба искрица разум.

Животното, което спи под моя компютър, се събуди и започна да се стареа с всички сили. Опита усмивка и без съмнение успя да докара ужасна гримаса. Пробва весел смях и успя да изкара отвратително гъргорене. Опита немощно да вдигне рамене и не успя да ги свали после. На всичкото това тя не отговори с никаква видима реакция. Старото животно се предаде.

Първият план, който замислих, беше да скоча от покрива, но проблемът беше, че можех да го направя само веднъж, та можеше да не ме заболи нито достатъчно, нито достатъчно дълго, тъй че се приближих до кабината на асансьора и започнах да блъскам главата си в нея, та черепът ми да поомекне за големия финал. Усещането ми хареса и започнах да влизам в ритъм; тогава и едва тогава тя избухна във величествен гръмогласен смях, оглушителен тромбон на шокирано веселие. И каквато си беше едра, ме дръпна далече от асансьора, преди да съм успял за пореден път да фрасна тиквата си, а после последва един такъв разлюлян, боричкащ се, прегръщащ се и препъващ се бъркоч от смях, сълзи и дъжд. Най-накрая се намерихме тръшнати по гъз на мокрия покрив с допрени ходила; и двамата се тресяхме от веселие. След няколко минути кажи-речи успяхме да си поемем дъх, но когато тя се опита да каже нещо, от гърлото ѝ излезе само: „Добре го каза.“ А после тя отново се разпадна в истерия; малко по-късно аз успях да произнеса: „Моята фройдистка грешка е...“ и си загубих мисълта. И след като земетресението най-сетне стихна, лежах по гръб, дъждът се стичаше в ноздрите ми, а стъпалата ми се притискаха плътно в човешка топлина. Дланите малко ме боляха от ударите по покрива.

Надигнах се.

Тя също. Сигурно съм изглеждал окаяно. Ерекцията ми си беше отишла.

— Всичко е наред — каза тя и леко притисна пръстите на краката си до моите. — И по-лоши неща съм чувала.

— Ти не разбираш — изстенах аз.

— Признавам... но като че ти схванах основната мисъл.

— Но...

— Несъмнено това беше най-паметната среща в живота ми и никога нищо няма да я надмине.

(О, де да беше излязла права!)

Бавно започвах да осъзнавам, че положението можеше да се спаси — провалът ми беше с такива епични пропорции, че направо си беше един вид триумф. Без съмнение бях успял да ѝ направя впечатление. Това под дупето ми не беше ли Кръчмата на Калахан — макар и празна? Кръчмата на Калахан, средоточие на странни и чудесни събития, вълшебната кръчма, в която нищо не е невъзможно и

твърде малко неща са невероятни? Можеше ли да има по-добро и по-подходящо място да се случи някое чудо, отколкото тук, на покрива на Калахан?

Но накъде да вървя оттук нататък бе тайна за мен.

— Аз съм Джейк^[3].

— Радвам се. Помислих си, че може и да си се ударил лошо.

— Искам да кажа, името ми е Джейк.

— Радвам се да го чуя. А как точно ти е името?

Все по-добре и по-добре. Обичам късите пасове.

— Да пукна, ако знам. А твоето какво е? И моля те, не ми отговаряй: „Бира, благодаря.“

— Аз съм Мери, Джейк.

С немощния акъл, който ми беше останал, се опитах да подпитам хитро за това-онова.

— Сигурно познаваш типовете, които са монтирали онази прекрасна стълба, нали?

Тя охладня с два градуса.

— Аз го монтирах.

— Извинявай — пророних и се изправих. Усецането от обшивката на асансьора беше също така добро, както и предния път — достатъчно еластична, че да предизвика енергичен отскок, но не толкова, че да смекчи удара.

Неочаквано ушите ме заболяха и главата ми изведнъж изгуби ритъм.

— *Престани!* — изкомандва тя и както ми беше стиснала и двете уши, ме извъртя с лице към себе си. — Пусто да остане, нямаше защо да ти се цупя така. Сигурно съм първата жена ковач, с която се сблъскаш. Откъде да се сетиш, по дяволите? Ти се справи добре — не че не ми повярва, просто се учуди.

Поклатих глава. Главата си остана на шията ми.

— Ти си *втората* жена ковач, която срещам. Тъкмо затова направо съм бесен на себе си — трябваше да се досетя.

Тя отстъпи крачка назад и тури ръце на кръста си.

— Джейк — рече тихо, — прекалено много се стараяш.

— Знам. Това поне ласкае ли те?

Тя се разсмя — як, сърдечен рев.

— Да, да му се не види. И не е съвсем без полза: нямам търпение да узная що за човек си, когато си нормален.

Усетих, че дишането ми се забавя и раменете ми започват да се отпускат.

— И аз винаги съм се чудил. Но и в най-лошия случай трябваше да се досетя, че ти си монтирала стълбището.

— Защо?

— Защото *изглеждаш* тъкмо като човек, който би го направил. Имаш си всичко, нужно да свършиш една толкова добра работа — забелязах го още преди да се усетиш, че съм тук, така че редно си беше да се досетя.

На бузите й цъфнаха трапчинки.

— Ето, видя ли? Най-после успя да ми направиш комплимент като хората — задобряваш.

— Откъде се взе това стълбище?

— Първите си години е прекарало в библиотеката на един богат епископ. Последните трийсет — в най-добрия бардак в Бруклин, но преди няколко месеца бардака го затвориха и...

Бях поразен.

— *Затворили* са заведението на лейди Сали?!

Тя кимна тъжно.

— Твърде силна долнопробна конкуренция. Вкусовете се менят. Сега като че всички искат гадости и места като дома на лейди Сали не са на мода.

— Боже мили! Ама аз го знам това стълбище! Да не искаш да ми кажеш, че *стълбището на лейди Сали Макгий е тук, в Кръчмата на Калахан*?! — Започнах да се усмихвам, макар и обзет от тъга. — Божичко, Сали — обърнах се аз към ридаещите небеса. — Колко жалко, че са затворили заведението ти. Светът вече е по-мрачно място отпреди. Но поне не всички твои съкровища са попаднали сред диваци и варвари. Мери, знаеш ли къде е сега великолепната стара дама?

— Радва се на спокойни старини. Значи, стълбището е попаднало на добро място?

— На най-доброто възможно. Това тук е *Кръчмата на Калахан*, разбираш ли? Не, откъде да разбереш?

— По същия начин, по който ти си разбрал, че аз съм добър ковач, може би. В това място *има* нещо. Но аз...

— Бъди сигурна. Ако стълбището имаше крака, самичко щеше да си дойде тук. Тук се случват чудеса — малко като онези, които ставаха при лейди Сали, тъй като се замисля. Майк смята ли да отваря тази вечер, знаеш ли?

— Каза, след около час и половина.

— Тогава ще видиш. Тайфата ще ти хареса — по-добро семейство от тях не съм имал. Майк обясни ли ти какви са правилата в кръчмата?

— Правила ли?

— Всяко питие в кръчмата струва половин долар. Майк не приема други пари освен банкноти по един долар. Като си вземеш пиетието, си прибираш рестото от кутията от пури, пълна с монети от по четвърт долар — освен ако не се отбиеш до камината...

— Я задръж. Всичкото пиене струва по половин долар?

— Да, защо?

— В днешно време в повечето барове една *бира* струва повече от долар.

— Така ли? Аз по други барове не ходя.

— И никой не свива парите за ресто? Той сигурно варди тая кутия като ястреб...

— Тъцъ. Никой не варди кутията. Тъкмо това искам да ти обясня за Кръчмата на Калахан.

Тя поклати леко глава.

— Давай нататък. Спомена нещо за отбиване пред камината...

— Ако чувстваш напън или нужда, заставаш на тебеширената черта с лице срещу камината. Трябва да произнесеш наздравица на глас, а през това време всички млъкват. После мяташ чашата в камината — това ти струва рестото, но понякога смъква бремето от гърба ти.

— Охо... — възкликна тихо тя.

— Хората като че идват тук, когато се нуждаят от помощ — не винаги, но доста често. В повечето случаи я получават. Ние си помагаме един на друг. Днес трудно ще намериш бар, в който барманът поне да се престори, че е готов да му изплачеш мъките си. В Кръчмата на Калахан *всеки* те изслушва. С уважение. С внимание. Не можеш да си представиш какви истории се разказват тук понякога.

— Много потискащо ще да е човек да се напие тук.

Ухилих се.

— Ще видиш. Всички сигурно са наминали оттук по-рано и са видели оная бележка, преди дъждът да размие буквите. Скоро ще дойдат. Весела компания са — всичките до един. Честно те предупреждавам: всички ние сме параномазици^[4].

Очите ѝ се разшириха в ужас.

— Божичко, не! Не и *каламбурници!*

— Всичко е наред — днес не сме Лафторник.

— Лафторник?...

— Тогава който каже най-зловещия лаф, пие за сметка на заведението.

Тя залитна.

— Исусе Христе, насмалко да уцеля.

— Не, днес е Вечерта на небивалиците — и да ти кажа, за да бъде призната за небивалица в Кръчмата на Калахан, от една история се изисква много. Например тук е идвало истинско говорещо куче. И цяла сюррия пътешественици във времето. Двама извънземни... ама ето, единият пристига. — *Махнах. — Здравсти, Фин!*

Тя се обърна, видя го и замръзна на място.

Е, как бих *могъл* да я подготвя? Така е при Калахан — или потъваш, или плуваш. Беше ѝ дошъл редът.

Мики Фин пикираше надолу, когато го мярнах. Последните стотина метра измина като чайка; кацна много по-грациозно. Дъждът не валеше върху него — една от причините, поради които го забелязах в тъмното — и когато заста на до нас, капките започнаха и нас да избикалят.

— Здравей, Джейк, приятелю мой. — И учтиво започна да се съблича.

— Не е нужно, Мики. Наистина се радвам да те видя, човече — толкова време мина! Позволи ми да ти представя Мери. Мери, това е моят приятел Мики Фин.

Мери сякаш бе изпаднала в транс. Това ме учуди. Тази жена видимо не трепна при среща с гол непознат от противния пол, самата тя гола, на затънтено място; бях очаквал да възприеме Фин повече или по-малко спокойно. Признавам, че за един безстрастен поглед един гол мъж е по-малко стряскаща гледка от един летящ мъж, особено ако летящият мъж е двуметров, има величествени, изсечени черти, очи

като ацетиленови горелки и отблъсква влагата. Но въпросният гол мъж бях аз. Леко се издразних.

И все пак, ако Мери срещаше трудности с посрещането на това предизвикателство, галантността изискваше от мен да ѝ помогна, Фин очевидно се чудеше дали да подаде ръка, така че аз му протегнах своята. След наистина топлото ръкостискане — едрият киборг ми харесва — аз лекичко го подръпнах за ръката и му посочих новото стълбище.

— Мери монтира онази стълба там. Трябва да я пробваш, особена е. — Намигнах му с окото, което Мери не виждаше. — Защо не слезеш долу и не провериш дали Калахан е там — да го питаш смята ли да отваря тази вечер?

Фин ме изненада малко — с това, че схвана намека от раз и без колебание. Всеки път, като се видим, той все повече се е ошлайфал в човешките работи. (Пардон, в земянските работи.)

— Разбира се, Джейк. Ще си поговорим, като слезете долу. Много се радвам, че се запознахме, Мери. — Той бързо припна с върлинестите си крака. Дори и след като вратата на стълбището се захлопна зад гърба му, дъждът продължи да не капе върху нас. С радост бих прекарал цял час в чудене как ли го постига, преди да отида и да го попитам, ама сега си имах друга работа.

Мери не беше помръднала, откакто Фин кацна — леко извърната наляво, загледана още по-наляво, право през мястото, където преди малко стоеше той. И мускулче не беше трепнало по нея.

Прокашлях се.

— Извънземни — това както и да е — изрече тя с ясен, спокоен глас, все още напълно неподвижна, — но за говорещото куче не ти вярвам.

Приех това като знак, че се е окопитила.

— И ние отначало не повярвахме. Значи, влезе един тип и се опита да си изпроси някоя и друга чашка със стария номер с говорещото куче. Естествено, схванахме, че искат да ни преметнат с венстрилоквизъм — така си и беше. Пичът беше ням, а кучето беше мутант — *тъкмо то говореше с корема си*. Бяха се събрали, защото и двамата бяха самотни — поотделно никой не искаше да разговаря с тях. Сега често се отбиват тук.

Тя се поизправи, разкърши леко рамене и се отпусна.

— Той наистина си е такъв.

— Кой какъв си е наистина?

— Мики Фин. Наистина е като „Мики Фин“^[5].

Все още не се бе върнала изцяло на земята. Но онази част от нея, която не се бе завърнала, не беше от този свят. Сега, когато бе недосегаема за дъжда, капчиците покриваха цялото ѝ тяло като фасетите на скъпоценен камък — някои бяха неподвижни, други, също като моя поглед, се опитваха да мигрират по-надолу. Преборих се с погледа си и го вдигнах колкото можах по-нависоко. Замислих с какво ли бих могъл да привлека вниманието ѝ.

— Наистина, твоите нощ са много хубави.

Това свърши работа. Потрябва ѝ секунда, докато схване, но когато се разсмя, звукът беше на шест.

— Джейк — рече ми тя, — и твоят вечер изглежда много добре. Тази кръчма май ще ми хареса. Според тебе тоя фокус с дъжда ще действа ли и на дрехите ни, ако ги извадим и се облечем? А нужно ли е да се обличаме, за да слезем долу?

— Не, не че е нужно, но обикновено хората там са облечени. Ала не ме питай как точно работи техниката на Фин — единственият начин да разбереш е да питаш самия него.

Наистина дъждът не беше засегнал и дрехите ни.

— Разбира се. Ще се намокрят, като ги об... — рекох и млъкнах.

Вече не бях мокър. Нито пък тя. *Косите* ни бяха сухи, а не бях усетил ни най-слаб полъх на вятър. Собствените ми дрехи, влажни, когато ги съблякох, сега бяха сухи и сухи си останаха.

— Очарователно — измърмори тя. Прозвуча досущ като мистър Спок.

Кимнах.

— Много е гот Фин да е покрай тебе през зимата. — Подхвърлих ѝ нейните дрехи и тя улови вързопа. Започнах да се обличам. Според вас глупаво ли е, че след като прекарахме значително време голи заедно, извърнахме очи един от друг, докато се обличахме? Убеден съм, че и двамата си го мислехме, но точно така направихме.

И облечена, тя ми харесваше също толкова. Което ще рече: като я видях облечена, ми се прииска да я съблека пак възможно най-бързо. Щеше ми се осветлението да е по-добро. Чувах смътни звуци под нас, далечно думкане и гласове; един от тях — не можех да го сбъркам —

беше гласът на Калахан. „Студебейкърът“ на Док Уебстър пристигна на паркинга, последван от камиона на Макгонигъл Разреденото, а надолу по шосе 25 А чувах как се приближава отвратомобилът на Еди Бързака. Кръчмата на Калахан се подготвяше за късно отваряне.

Тя махна разсеяно към ридеещото небе над нас (не можех да се начудя как така капчиците дъжд се ориентираха и правеха път на ръката ѝ) и рече:

— Фин е... ами... оттам, нали?

— Тъхъ. *Бая* отдалече.

— От колко време е тук?

— Десетина години и малко отгоре.

— И през цялото това време е висял по кръчмите? Каква е била мисията му, по дяволите?

— Унищожаването на човечеството.

— *Дявол да го вземе, Джейк, никак не е смешно!*

— Не се паникьосвай — даде дефект. Много отдавна, седмица-две след като беше пристигнал. Първата вечер, когато дойде в Кръчмата на Калахан.

Тя очевидно се успокои, но изразът на лицето ѝ остана смаян.

— Разбрах. Стига толкова, не говори повече за това. Според мен вече си казал най-важното.

И така, аз ѝ разказах за Фин, за онази вечер, когато дойде в Кръчмата на Калахан и се сдобил с името си — *тъкмо* навреме. Разказах ѝ и за вечерта, когато замъкна Адолф Хитлер навън, на паркинга, колко голям кратер се появи в резултат на това и как после той го заравни. Разказах ѝ как последователно е работил като фермер, рибар, наблюдател в горската пожарна служба и като пазач на фар — и тогава се усетих, че съм се разприказвал твърде много за Фин, и пробвах да направя един плавен преход към някоя по-благодатна тема.

— Но стига толкова за Фин. Да поговорим за мен. Аз съм — редът е без значение — певец, автор на песни, китарист, хубав човек — повтарям, в каквото си искаш ред. Някои вечери свирим тук с Еди Бързака, той е пианист, и сме много добри. Повечето от зъбите ми са си оригиналните, нямам живи бивши съпруги и деца и според мен ти си най-съкрушително привлекателната жена, която съм срещал поне от десетилетие насам. Много, ама много бих искал да те опозная по-добре.

— Намеренията ти почтени ли са?

— Естествено. Искам да спя с теб. По възможност многократно.

Намеренията ми отиваха много по-далеч, но някакъв инстинкт ми подсказа да си държа устата затворена.

— Всъщност в момента не ми се спи особено, но какво ще кажеш да се изучаваме?

— *Да!* — Внезапна мисъл. — Уф, в овулация съм.

— Покрит съм.

Когато Мики Фин препрограмира реалността, го прави много обмислено и внимателно. Купчината от дрехите ни остана суха, но усещахме топлия дъжд по телата си — само дето нищо не можеше да го накара да се стича в ноздрите ни дори и когато носовете ни бяха обърнати нагоре. Забелязах това чак после — дотогава вниманието ми бе погълнато от друго. Тя беше топла и мека, и гъвкава, и опитна, и *много* въодушевена; някъде дълбоко в себе си започнах отново да вярвам в Бога, просто за да има на кого да благодаря.

Далечните гласове на моите приятели се чуваха през покрива и ми се струваше, че точно така е редно. Една от най-големите радости в живота ми е да зарибявам хората, които харесвам, с Кръчмата на Калахан; страшно ми е гот, като запознавам нов приятел със старите си приятели. Досега обаче никога не бях зарибявал с Кръчмата на Калахан човек, когото *обичам*, просто защото през последните дузина години не ми се беше случвало да заобичам човек, когото не съм срещнал там. Но предполагах, че ще бъде поне два пъти по-хубаво — а вече знаех, че обичам Мери. Започвах да се *влюбвам* в нея (ако схващате разликата) — за първи път, откакто убих семейството си, ми се случваше да се влюбя и перспективата да запозная своята любима с Майк и тайфата ми изглеждаше божествена. Просто сянка на мисъл, която отекваше в мен всеки път, щом до ушите ми стигнеше познатият смях: топла увереност, че не може да съществува по-прекрасно място, където да се влюбиш и да се любиш за първи път.

Господи, тя бе цял наръч от сладост и мекота! Имал съм няколко от онези кльоцави жени, които всички твърдят, че харесват — няма какво да притиснеш, няма на какво да се възхитиш, трябваше да внимавам да не ги смачкам, страх ме беше да се отпусна, защото току-

виж съм си охлузил нещо, и въпреки това после срамната кост пак ме болеше. Друго си е жена като Мери — по такава жена можеш да се *търкаляш*! Можеш да се отпуснеш докрай сигурен, че системата е просторна и тапицирана, можеш да я изучаваш до безкрайност и вечно да има какво още да видиш и оцениш, и всеки път — толкова често, че се изкушавам да кажа „винаги“ — откриваш, че и страстта, и съчувствието, и чувствеността нарастват двойно с всеки килограм над така нареченото „оптимално тегло“. Взимайте си хърбавите жени и си ги заврете там, където и твърдите легла, студените душеве, силовите упражнения, природосъобразната храна и всичко останало, с което всички се занимават най-сериозно, убедени, че удоволствието и болката са дяволски опит на природата да ни измами и че колкото по-малко приятно е едно нещо, толкова по-добро за вас е то; вземете си ги, заврете си ги и ми дайте нещо, доставящо човеку радост!

Беше толкова хубаво, колкото може да бъде първият път. Не телепатичното изживяване, в което можеше да се превърне с опита и практиката, разбира се — може би не повече, отколкото ако правехме някаква друга гимнастика. През повечето време се занимавах със собствените си мисли, стреснат от неочаквано огромната си нужда, а после слисан от откритието, че нейната е даже още по-огромна. Съотношението *настоятелност* — *нежност* определено клонеше наляво; май дори би бил уместен въпросът кой кого изнасилва. На места се получи доста атлетично. (Без съмнение и шумно, макар и да съм убеден, че дъждът е заглушил по-голямата част от шума, който вдигнахме.) Повечето от информацията, която си разменяхме, идваше пряко от гръбначния стълб или от съвсем малко по-нагоре.

Но и нежността я имаше, и грижата, и споделянето, и нещо странно напомнящо носталгия, така че в края на краищата беше също толкова хубаво, колкото би ви се искало. Възбудата ни утихна в синхрон, което винаги е приятно, а после изтръсквахме полепналите по гърбовете ни камъчета — досущ маймуни, които се пощят. През това време като по магия отново изсъхнахме. Оказа се, че пушим една и съща марка цигари, но когато извадихме по цигара от пакета, магията на Фин прояви избирателност и те целите подгизнаха. Похабихме още две, преди да се откажем, а после предпазливо си направих експеримент и разбрах, че джойнтът не се поддава на подгизване. Вироглав човек е тоя Фин, но сигурно поназнайва

нещичко. Докато пушехме, се облякохме и после се понесохме плавно към стълбището.

Спрях се.

— Мери, хайде да не слизаме още долу. След като слезем, ще са едно през друго запознанства, усмивки, питиета и наздравници. Искам да се запознаеш с приятелите ми, но аз още не съм имал възможност да те опозная.

— Както се казва в стария виц, случилото се е равностойно на официално представяне.

— Разбираш ме за какво ти говоря. Не зная къде живееш, къде си отраснала, какво искаш да правиш с живота си, колко съпрузи имаш — по дяволите, та аз дори и фамилното ти име не знам!

— И аз не знам твоето.

— Тъкмо за това ти говорех. Тукашните хора, колкото и чудесни и необикновени да са, няма да ни избягат. Нека си поговорим двамата.

— По-късно ще си поговорим, обещавам ти. Точно сега ми се иска да отида на светло.

— Да, но...

— Искам и да огледам още веднъж стълбището.

— ... ама то е идеално...

— Добре де, искам да чуя как хората му се възхищават.

— ... ти не...

— Пие ми се.

— ... прекланям се пред по-висшия разум.

Щом отворихме вратата, отвътре нахлуха топла светлина, радостна гълчава и мирис на хубава бира; докато слизахме надолу, към тази смес се прибави и киселият, странно приятен аромат на вечните пури на Калахан „Ел Ропо“. Сред смеха и закачките Еди Костиган — Бързака свиреше нещо от Мак Ребенак, а от време на време някой от редовните клиенти му подпяваше. Ноа Гонсалес работеше по един номер, който бе научил от Ал Фий — жонглираше с пълни чашки. Бога ми, съвсем го беше доизкусурил. Около него се бе насъбрала неголяма агитка; докато му пляскаха, Ноа започна да си сръбва от чашките в мига, когато минаваха покрай лицето му. (Ноа работи в отряда по обезвреждане на бомби на Съфък Каунти и затова единият му крак е

изкуствен. По-голям веселяк не сте срещали, а няма и да срещнете.) Двамата с Мери се присъединихме към зяпачите — истинското майсторство е рядкост. Ноа пресуши двете чашки, при което разля не повече от чаена лъжичка, да речем, после преглътна и избърса уста, без да губи ритъма, и се провикна:

— Разредено, отваряй!

Макгонигъл Разреденото винаги се усеща.

— Давай! — извика той и отвори широко уста.

Ето какво ми се стори, че видях: чашката, все още пълна с уиски, подскочи за последен път нагоре и в същото време се килна настрани бавно и величествено, така че съдържанието ѝ *насмалко* не се разля; после се спусна надолу, Ноа я улови — спря я във въздуха с три пръста и уискито изскочи от нея по висока траектория. Той метна чашата обратно в потока на движение така, че тя си навакса загубеното време. Ние стаихме колективно дъх, а Разреденото мръдна глава три пръста наляво и летящата струя се приземи право в гърлото му. Надигна се рев, Ноа така се разсмя, че изпусна и трите чашки, а Разреденото — може би това бе най-величественото от всичко — *не* проля почти ни капчица!

Толкова рядко в живота имаме честта да присъстваме на подобни мигове. Когато бях на десет години, семейството ми прекара лятната ваканция в къмпирание из Ню Хемпшир и нямаше начин да не се качим със зъбчатата железница на Вашингтонската планина — пътуване, паметно само по себе си. Но онова, което докато съм жив, няма да забравя, е как стоях на панорамната платформа заедно със семейството ми и се възхищавах на гледката, като в същото време се стараех да не ме отвее свирепият планински вятър. И тогава се случи едно наистина прекрасно нещо. Вятърът отнесе шапката на татко и преди да се е усетил, тя вече се носеше над един неописуем залив към щата Мейн с всички шансове да пристигне благополучно. Цяла сутрин татко беше нещо кисел и със сила на волята бе възвърнал доброто си настроение съвсем малко преди това; ние, останалите, нададохме тихи, смаяни викове, докато гледахме как шапката му чезне в далечината. Както и още неколцина души край нас. Но татко бе героично решен да запази доброто си настроение; той се насили да се усмихне и дори пусна шега.

— Не се тревожете — надвика той вятъра, — след минутка ще пристигне друга! — Вдигна ръка, сякаш да улови шапка, падаща от небето. И в ръката му кацна... шапка.

Това, вероятно ще кажете — и аз съм съгласен с вас — е чудесно, изумително. Но *прекрасното*, за което отново и отново се сецах по време на бурните си юношески битки с татко и което ми пречеше да почувствам истинска омраза към него, беше онова, което последва. Татко хвана леко шапката и без никакво колебание, с каменна физиономия я сложи на главата си. Дори и това, че му стоеше идеално, не го накара да потрепне.

— Видяхте ли? — рече той и физиономията му не трепна чак докато овациите стихнаха. Винаги съм обичал татко и съм му се възхищавал, но тези две-три секунди за мен го направиха безсмъртен.

С това искам да ви кажа, че съществуват златни мигове и че Ноа току-що беше позлатил един миг — беше надминал себе си. Бях обзет от благоговение, щастие, благодарност. Гордеех се с Кръчмата на Калахан, сервирала ми магия тъкмо когато доведох Мери да се запознае с нея. След неизбежната вихрушка от чаши, разбила се в камината, аз се присъединих към навалищата, която напираше да черпи Ноа и Разреденото. Всички обаче останахме разочаровани — Калахан ни изпревари и обяви, че тази вечер и двамата пият за сметка на заведението. Но леко се подразних, когато забелязах, че Мери също предложи на двамата да пийнат... от едно плоско шишенце. Бе настояла да слезем тук — щели сме да се опознаем (*не* в библейския смисъл, искам да кажа) по-късно, защото искала да пийне нещо, — а се оказа, че има у себе си. Можехме да си поседим горе на покрива и да разпием шишето, с часове да си говорим и чак тогава да слезем долу...

„Трай“ — рекох си благоразумно. Половото общуване не прави от другия твоя собственост. А и как бих могъл да съм недоволен от такова стичане на обстоятелствата, дало ми възможността да стана свидетел на триумфа на Ноа и Макгонигъл? Навсякъде из кръчмата онези, чието внимание е било насочено другаде, сега се информираха от втора ръка и се хапеха по задниците. Карай да върви, Джейк...

— Страхотно — рече Мери, усмихна се и ме улови за ръката.

— Да, наистина. Ноа разправя, че тренирал и с работещи моторни резачки — и май вече му вярвам. Какво ще пиеш?

Тя подуши из въздуха.

— Кафе ли надушвам?

— Ямайско „Блу Маунтин“. Майк има приятели в Токио. И тъй като предугаждам следващия ти въпрос, намира му се и, „Олд Бушмилс“, дестилирано в Ирландия. И разбира се, прясно разбита сметана, и знае как да го прави. Ела.

Калахан се потеше яко зад бара, когато се приближихме, но щом се засили покрай нас, понесъл в едрите си ръчища дванайсет халби с бира, той изведнъж се спря, посочи ме и подметна на Мери:

— Мери, щом вкусът ти е толкова семпъл, току-виж някога решиш да излезеш и с мен!

— Какво да правя? — отвърна му тя. — Негативите са у него. Но все пак благодаря.

Калахан набърчи големия си счупен нос и изкриви лице.

— По дяволите, Джейк, колко ще ми искаш за една снимка?

— Съжалявам, забранено ми е Майк, добър ковач си си избрал да ти монтира стълбището. *Знаеш* ли откъде идва това нещо?

— Естествено — отвърна Калахан. — Когато чух, че затварят заведението на Сали, веднага си намислих да я питам за него. Да, Мери си върши добре работата. Какво ще пиете вие двамата?

— Божия благословия и за двама ни, Майк — отвърнах му аз. Той кимна и понесе нататък дузината пресрочени бири. Мери се усмихваше широко.

— Това място ми харесва, Джейк.

— Знам вече, че имаш добър вкус. Двусмислицата е нарочна.

— Ух! Вярно, че ме предупреди за каламбурите.

— Тука дори не се изчакваме да задаваме въпроси в прав текст.

— Ами — заяви тя с абсолютно сериозна физиономия — най-краткото разстояние между два каламбура е правият текст. — И си взе няколко фъстъка от безплатния обяд.

Почувствах се като оня път, когато се раздрънках пред един непознат какъв съм китарист и половина и разбрах, ала твърде късно, че приказвам с господин Еймъс Гарет. (Спомняте ли си демоничната китара в „Полунощ в оазиса“ на Мария Мълдър? *Този Еймъс Гарет...*)

— А успехът на всеки каламбур — опитах се да парирам аз — е в...

— ... слушателското *Ух! О!* — довърши тя вместо мен.

Хммм...

Майк се върна с две ирландски кафета.

— Две Божии благословии — обяви той. — Кълна се, чувам, че навън все още вали дъжд, но вие двамата сте сухи-сухенички, а чадър нещо не виждам.

— Работа на Фин — обясних му аз и той кимна. — Абе, Майк, ти откъде познаваш Мери? И как така никога досега не си я канил тук?

— Тя е дълга и широка. Бихте ли ме извинили? Време е вечерта да започне.

Той пресуши една чаша, която Щайниц Ситния глупаво бе зарязал без надзор и я тресна на бара.

— Добре, момчета — започва Вечерта на небивалиците. Кой ще е пръв?

Тълпата изтика напред Ралф фон Бау Бау.

— Наистина мога да ви разкажа една донякъде интересна история... — започна той.

Аз погледнах Мери, за да видя как ще го възприеме. Искам да кажа, предполагам, то си е до човека, но според мен едно говорещо куче поначало си е нещо далеч по-поразително от двуметров летящ киборг. Но според нея не беше така. Е, бях я предупредил.

С онзи свой прекрасен немски акцент (нали си е овчарка) Ралф разказа една доста заплетена история за някаква негова позната, обсебена от демон, който той успял да прогони, след като свещеникът се провалил; небивалицата завърши безмилостно с лафа: „На зъл демон — зъл хрът“, който изтръгна кучешки вой от невинните слушатели.

Това, разбира се, само вдъхнови Док Уебстър.

— Проклет да съм, ако се оставя да ме бие един съвсем истински кучи син — избоботи той и хората взеха да му правят път, ухилени.

Физически Док напомня затлъстял сумо-борец. Той е шампион на Лафторниците за всички времена и вероятно ще си остане такъв завинаги; само двамата с Разреденото все още лелеем някаква надеждица да го изместим някак си оттам.

— Както мнозина от вас знаят — започна Док, — току-що се връщам от Лос Анджелис. Бях на гости на Хуан Ортис, мой приятел акушер. Беше в отпуска, но един ден се наложи да се погрижи за спешен случай и той заръча на зет си Оби Уанкин — честна дума, така се казва, никога не бих могъл да измисля такова име, — та заръча на

Оби да ме разведе из града. Отидохме в Дисниленд. Оби се оказа маниак на тема „Междузвездни войни“ с чувство за хумор, още поизвратено и от моето. Например на влизане подминахме трима моряци и когато забеляза, че всичките са старшини, той не пропусна да отбележи: „три си пи оу...“^[6]. (Хихикане и смаяни звуци от страна на публиката.) И така, той ме заведе в Земята на приключенията, където можеш да поплуваш с гемия по река сред джунгли. От водата се показват хипопотами работи, плюят по тебе и тъй нататък. („Може и роднини да ти са били“ — измърмори Разреденото и Калахан му изшътка.) Но най-лошото нещо беше проклетият капитан на гемията. През цялото време редеше монолог, ама тъп, тъп, та чак вдлъбнат. Кофти вицове, още по-кофти каламбури, вицове за тъщи дори. Направо се поболях зверски; тоя тип се мислеше за голям остроумник. Ама най-голямата простотия тепърва предстоеше. Седнахме после с Оби да пием по едно уиски и той ми вика: „Люскай «Уокър»“!

Надигна се всеобщо стенание и чашите полетяха към камината.

— Ние направо да слизаме от сцената — рече Томи Янсен. — Той е победителят.

— Строго погледнато — забеляза неохотно Калахан, — боя се, че не е. Тази история вероятно щеше да обере точките, ако днес беше Лафторник, но всъщност тя не е небивалица, смятам.

— Той е прав — подкрепи го Разреденото. — Хубаво е една небивалица да завърши с такъв престъпен лаф, но в самата история трябва да има фантастичен елемент. Съжалявам, Док — *syntax error*.

Док се намръщи, но какво да каже? Прави бяха. И тогава божественият огън ме осени, както беше осенил Ноа по-рано.

Исках да впечатля новата си любов, исках и да помогна на Док Уебстър и думите се изплъзнаха от езика ми още преди да съм се усетил:

— Чудя ви се, момчета, фантастичният елемент просто ще ви избодне очите.

Дори и Док като че се озадачи.

— Как така, Джейк? — попита Калахан.

— Ами колцина от вас са ходили в Дисниленд или където и да било, придружени от измислен герой?

Док беше единственият, който се усети. Бръчките му се разгладиха.

— Нали Док *vi каза* кой го е развеждал — Оби Уанкин, Оби...

Застинало мълчание. Групов кататоничен шок. А после Ралф започна да вие; към него се присъединиха и останалите. Всяка чаша в кръчмата, пълна и празна, пое на път с крайна цел камината. Еди се опита да засвири темата от „Междузвездни войни“, но така се тресеше от смях, че и един клавиш не можеше да уцели вярно; Калахан посегна заплашително към една бутилка селцер. Док Уебстър стисна с уважение ръката ми.

Огледах се за Мери, исках да проверя дали съм направил необходимото впечатление и видях, че тя се взира в другия край на стаята. Проследих погледа ѝ. Забелязах, че се е вторачила във Фин... и разбрах, че нещо го измъчва.

Седеше на стола, изопнал гръб — рядко го прави, какъвто си е висок — не обръщаше никакво внимание на това, което ставаше около него, а по лицето му се стичаха сълзи. Последния път, когато бях видял сълзи по лицето на Фин, преди години, планетата Земя бе под сериозна заплаха...

Той се изправи и се приближи до бара с вдървена походка, а ние с Мери безмълвно се преместихме на място, откъдето да можем да го наблюдаваме какво прави.

Подаваше на Калахан десет еднодоларови банкноти. Искаше десет питиета. Калахан го гледаше под око.

— Това как ще му въздейства? — попита шепнешком Мери.

— Все едно ти или аз да гаврътнем по едно двойно.

— О... — Тя се поуспокои.

— Но това е *изключително* неприсъщо на Фин. Последния път, когато съм го виждал да си поръчва десет наведнъж беше когато за пръв път дойде тук — оттогава минаха години.

— О...

Мнозина от хората на бара и наоколо я знаеха тази история. Докато Калахан вземе решение, публиката се оформи.

— Какво да бъде, Мики?

— Ръжено, Майкъл. Също като онази вечер.

— Искаш ли да поговорим?

— Първо наздравицата.

Калахан кимна и се залови за работа. Той налива питиета както Баришников танцува. Не след дълго десет чашки ръжено уиски кацнаха пред Фин. Дългият извънземен ги гаврътна една след друга. Онази, първата вечер, той ги запокити една по една в камината и десет пъти вдигна една и съща наздравица; този път не си направи труда. Когато свърши, някои от чашите дори не се допираха една до друга, но той вдигна последната и останалите се изнизаха подире ѝ. Приблужи се до тебеширената черта и се изправи срещу камината. Вече бе привлякъл вниманието ни.

— За моя народ — произнесе той ясно и безизразно. И метна чашите.

Изобщо не знаех, че Фин можел да хвърля толкова силно — в камината избухна яростна експлозия. Камината има форма на параболичен рефлектор и затова е невъзможно от нея да изхвъркнат стъкла; въпреки това този взрив щеше да обсипе цялата кръчма в стъкла. Не го направи поради същата причина, поради която и дрехите ми бяха сухи.

— Исусе, Дълъг! — възкликна Разреденото. — Какво можем да направим за тебе?

Отвсякъде се разнесе одобрително боботене.

Мики Фин се върна на Земята — израз, който може би тук е уникално уместен — и ни огледа мрачно. Спокойното му лице не се връзваше със стичащите се по него капчици. Хрумна ми налудничавата мисъл, че това са дъждовните капки, които преди не капеха върху него, а сега са се преместили във времето и са го накапали. Но Фин просто все още не е свикнал да слага на физиономията си човешки израз и в кризисни моменти е склонен да забравя за това; наистина го болеше.

— Приятели — рече ни той, — ако можех да се сетя за нещо, което бихте могли да направите, без съмнение щях да ви го кажа. Със сигурност щях да ви го кажа по-рано.

— Тогава ни кажи какъв е проблемът — обади се Томи Янсен. — Може пък да измислим нещо.

Фин се опита да се усмихне — жалка работа.

— Съмнявам се, Томи. Тъкмо върху този проблем мисля, откакто дойдох тук за пръв път, преди години. Според мен разрешение няма.

Калахан прочисти гърло — звук като носещ се на скорост тежкотоварен камион, който рязко завива обратно.

— Мики, както знаеш, в моята кръчма не позволявам да ти човъркат в душата. Ако не искаш да ни споделиш какво те мъчи, ще фрасна собственоръчно първия, който ти зададе неудобен въпрос. Но настоятелно ти препоръчвам да си кажеш какво ти тежи. Не ми се вярва да не знаеш това — прекарал си толкова векове сам сред дълбокия космос: понякога само като си кажеш какво ти тежи, ти олеква. Но ти си знаеш, приятелю.

Фин се замисли.

— Може и да си прав, Майкъл. Досега винаги си бил прав. Всъщност ти назова проблема ми. *Аз съм сам.* Сам съм от векове. И винаги ще бъда сам, чак до смъртта си.

— Их, че го рече! — избухна Разреденото. — Ами че като преброим и редовните, дето тази вечер ги няма, по мои изчисления ти имаш към сто и петдесет близки приятели. Винаги можеш да дойдеш в моята къщурка и да останеш колкото си искаш. И същото важи за всички нас, нали така?

Единодушни одобрителни викове, Фин се усмихна криво.

— Благодаря на всички ви — рече той. — Вие сте истински приятели. Но щедрото ви предложение не се отнася до моя проблем. Не съм казал, че съм самотен. Казах, че съм *сам*.

— Мики — обади се Джоузи с копринен глас. — Казала съм ти, че...

— Отново благодаря! — Мики маркира галантен поклон. — Но болката ще бъде по-голяма от помощта.

— Каква болка? — попита тя. Ни най-малко не му се обиди.

— Първо на първо, това може да причини физическа болка *на тебе*. Помниш ли онзи разказ на Нивън, дето веднъж ми даде да го чета, за половия живот на Супермен?

— „Мъж от стомана, жена от лигнин“? Естествено — рече тя. — О...

— Да — каза тъжно фин. — Оргазмът включва неволни мускулни спазми; и макар да не съм толкова як като Супермен, аз съм много по-силен от земните мъже. А твоето тяло е крехко.

— О...

В лицето на Фин имаше нещо странно. Очите — това беше. Не бяхме виждали очите му такива от онази първа вечер. Кухи, прегорели, изпразнени от всякаква надежда. Защо на покрива не бяха такива? Или просто не бях ги забелязал в тъмното, увлечен от похот?

— И мен също ще ме заболи — продължи той. — Не физическа — духовна болка. Човешките жени често се ядосват, когато се опитвам да им го обясня. Джоузи, *моля те*, не се обиждай, но няма ли да е честно, ако кажа, че онова, което току-що смяташе да ми предложиш, се нарича мимолетна сексуална връзка?

— Виж какво, я задръж замал...

— *Помолих* те нещо, Джоузи.

— Ух, мамка му, Фин, нямах предвид чисто сексуална...

— Разбира се, че не. Самият аз не вярвам, че подобно нещо съществува. Няма съмнение — в това щеше да има и приятелство, и смях, и доброта, и още няколко чудесни качества, за които вие, земляните, все още нямате думи. Но ключовата дума не беше ли „мимолетна“?

— Ама виж какво, за Бога...

— Да не би да греша? Брак ли ми предлагаш?

Джоузи бързо-бързо млькна.

— Може би дори твоето несъзнателно намерение е било връзката ни да трае дни, седмици, месеци дори. Но съм убеден, че не ми предлагаш да ми станеш *спътница в живота*. Някоя човешка жена не би го направила.

— Исусе Христе, Мики, не се омаловажавай. Аз случайно не съм от тия, дето се женят, но съм сигурна, че все ще се намери някое свястно моме...

— *Погледни ме!* — изрева внезапно той и всички в кръчмата подскочиха педя нагоре. С решителен жест съблече черното си спортно сако, разгърди ризата си, отвори гръдния си кош...

Опитах се да извърна поглед — не можах. Опитах се да намеря думи за това, което виждах — не можах. Опитах се да не се ужася — не можах. Странен звук изпълни стаята: много хора, които всмукват въздух през зъби. Дори и сега не мога да ви го опиша: честна дума, онова, дето беше вътре в гърдите на Фин... човеците не бива да виждат такива неща. Никога.

Фин затвори гръдния си кош.

Групова въздишка.

— Показах ти сърцето си — рече тихо Фин. — Ще се омъжиш ли за мен?

Джоузи заскимтя.

— Джоузи, извинявай — побърза да каже той, но вече беше твърде късно — тя изскочи през вратата. Тогава той каза една дума, която никога дотогава не бях чувал и се надявам да не чуя никога повече, нещо на родния му език, от което него го заболя повече, отколкото нас. Джоузи е наистина много сваятна жена и Фин го знаеше.

Калахан се прокашля.

— Мики — избоботи той, — ти си сам, сега го проумяхме. Трудна работа е да си сам. Всеки от нас тук е бил сам, някои и сега са...

— Но не като мен — прекъсна го Фин. — Дори и най-нещастният от вас е по-малко сам. Без значение колко малък е шансът да си намерите спътник в живота... *шанса* винаги го има. Винаги имате надежда, дори и когато сте напълно отчаяни. Никое човешко същество никога не би се обвързало с мен, а аз не смея да напусна вашата планета. Господарите ми вярват, че съм мъртъв; ако някога научат, че не съм...

— ... ще те убият — довърши Разреденото.

— По-лошо.

— Ще те накажат.

— По-лошо.

— Кое е по-лошо от това? — попита Щайниц Ситния.

— Ще ме върнат обратно на работа, без да ме накажат. Те не са като хората, които понякога изритват някоя машина, задето не работи. Те просто връщат машината на работа. А после ще се присетят и да унищожат организмите, причинили повредата.

— Тоест нас — обади се Калахан.

— Да.

Мери и Калахан си размениха погледи, които не разбрах.

— Няма ли някаква възможност да се промъкнеш обратно на твоята планета, без тия клоуни майсторите да те усетят? — попита тя

Фин.

— Никакъв — отвърна безизразно Фин. — Да започнем с това, че родната ми планета вече не съществува. Не съществува вече от няколко века, а аз съм последният от моя народ.

Мери сбърчи чело.

— Какво е станало?

— Господарите ни откриха.

— Исусе... и са убили всички освен тебе.

— Убиха всички, *Включително* и мен. Но господарите са благоразумна и подредена раса; те винаги пазят архивни копия на всичко, което унищожават — всяко е отпечатано върху отделна молекула. И аз бях убит, както и целият ми народ, и превърнат в една-единствена кодирана молекула. По някое време след смъртта ми те почувстваха нужда от нов търсач и изработили това тяло, а след това прелели в него голяма част от предишното ми съзнание, като орязали неудобните за тях части, разбира се.

Мери ахна. Беше ужасена.

— Боже, колко ли трябва да ги мразиш!

Гласът на Фин беше мрачен.

— Страшно ми се иска да притежавах тази способност. Това беше едно от нещата, които им бяха неудобни.

И аз бях също толкова ужасен, колкото и Мери. По правило Фин не е склонен да говори за бъдещето си, и разбира се, никой от нас никога не се опитваше да му досажда. Винаги се бях чудил как така се е хванал с предишната си професия. Съжалявах, че съм научил как.

(И все пак, изкушавах се да го попитам за другото нещо, което винаги бе ме озадачавало: защо тялото му изглежда като човешкото. Човешката форма повсеместно ли се среща из цялата Галактика? Дали неговите господари го бяха изработили такъв, специално за да дойде *тук*? Или по някакъв начин преоформяше тялото си за всяка нова планета, за всяка нова култура? Знаех, че поне половината от тялото му е органично, но дали то имаше нещо общо с тялото, с което се беше родил?)

Може би отговорът бе също толкова ужасяващ. Във всеки случай, приятелят ми Фин се измъчваше. Нямах време да си вра нося, където не ми е работа.)

— Мики — каза тихо Мери, — щом не си способен да мразиш своите господари... тогава не си способен и да ги обичаш. Нали? Затова си могъл да ги предадеш.

— Да. Те не искат да бъдат обичани. Биха намерили тази идея за отвратителна. Любовта ги обърква и ги отблъсква. Където и да я намерят в галактиката, те я стъпкват. Господарите са мотивирани от личния си интерес.

— Както и повечето хора — додаде Мери.

Фин неочаквано се разсмя.

— Извинявай, Мери, моя нова приятелко, но говориш смешки. *Всички хора — без изключение — искат да обичат.* Никаква повреда — ни органична, ни емоционална, ни психологическа — не може да премахне тази нужда. Човек може да оцелее — макар и да го боли — без да го обичат... Но я го хвърлете в тъмница, и той ще си намери някоя мравчица, която да обича, или поне ще се опита да си намери. Социопатът, който не изпитва никакви емоции, би искал да ги изпитва и тази негова неспособност го подлудява. Любовта е онова състояние, когато щастието и благополучието на някой друг са много важни за собственото ти щастие и благополучие. За всеки рационален, егоистичен ум това е безумие. За един господар това е непристойно. Може би за едно човешко същество същият ужас би бил смъртта на егото.

— Любовта е смърт на егото — прошепна Мери.

— Докато са превземали галактиката, от време на време господарите са се натъквали на любовта. Те изобщо не се боят, че могат да я прихванат — нито пък аз смятам, че това изобщо е възможно, но винаги я унищожават с особено удоволствие, трошица ужас, лека *тръпка* на отвращение. — Фин затвори за миг очи. — Моята раса бе изтребена тъкмо заради този си недъг.

Кръчмата тънеше в мълчание. Пръстите на Мери болезнено се впиваха в ръката ми и аз не можех да протестирам, защото също се бях вкопчил толкова здраво в нейната. Защо тя гледаше така кръвнишки Калахан?

— Когато се сблъскахме за първи път с господарите, обмислихме проблема, който представляваха те, и стигнахме до две възможни решения. Едното беше свързано с пълното им унищожение из корен, а другото беше по-рисковано. Ние обичахме Живота и особено Разума, а

те бяха разумни. Ние поехме риска и бяхме унищожени. Може би изборът ни бе погрешен.

Във всеки случай, аз съм почти всичко, останало от моята раса; затова никак не ми се умира. Аз нито обичам, нито мразя господарите си, но мога да се страхувам от тях — и се страхувам.

— Сигурно ти е било трудно да се откажеш от тях — попита Мери.

— Да, но не заради страха. Той се появи по-късно. Трудно беше, защото аз съм органичен само отчасти. Съдържа инсталации, програмирани от господарите. За мен предателството бе почти физически невъзможно: бях *контрапрограмиран*. С усилие, което прегори някои от дребните ми компоненти и може би ми е отнело век живот, едва успях да намекна как програмите ми биха могли да бъдат надхитрени — а тези тук мои приятели успяха да разтълкуват намеците ми и да направят нужното.

— Има ли вероятност тия твои... Мик, съжалявам, но не мога да ги наричам така. Има ли вероятност тия твои хлебарки да забележат, че те няма и да тръгнат да те търсят?

— Не, Мери. Галактиката е огромна и тъмна, а... хлебарките са разумни и следователно предпазливи. Ако някой от търсачите не докладва, те оставят изследваната от него област на мира. Моите защитни системи са яки — врагът, който би могъл да ме унищожи без мое съгласие, трябва да е с много голяма мощ.

Калахан наля още пет чашки.

— Фин — рече той, — ако това не ми влиза в работата, така си и ми кажи, но възможно ли е да се самоубиеш?

— Не, Майкъл. Инак щях да го направя още преди да дойда в твоята кръчма онази, първата вечер. — Той изгълта две чаши. — Но също като верността ми към хлебарките... благодаря ти, че ги кръсти така, Мери... и волята ми за живот може да бъде леко манипулирана. Не мога да се самоубия, но при наличието на нужните условия и достатъчно силна мотивация мога да съдействам за моето убийство.

— Той изгълта и останалите три чаши. — Спомняте си, че онази, първата вечер, ви молех да ме убиете.

— Не, Мики — тихо рече Калахан. — Такова нещо не си спомням. — Той стъпка фаса от пурата си и запали нова. — И изобщо не възнамерявам да си го спомням. Още един личен въпрос?

— Разбира се, Майкъл.

Пурата му беше десетцентова или още по-зле, но Майк отдели време да я запали както трябва.

— Ти каза „достатъчно силна мотивация“. — Пуф! — Каж ми, приятел... — Паф! — ... самотата достатъчно силна мотивация ли е?

Нито един стол не изскърца, нито една дреха не прошумоля, нито една чаша не дрънна. Огънят в камината сякаш беше притихнал; дъждът като че бе спрял. Някъде там, вътре, с Мери си пуснахме ръцете. Искрах да отдръпна моята, но нещо ми подсказа да не мърдам.

Най-накрая Фин въздъхна и остави върху бара още десет еднодоларови банкноти. Калахан му подаде направо бутилка и докато той пресушаваше горната ѝ четвърт, барманът бързо и тихо му рече:

— Мики, едно време ти имаше проблем, който не можеше да разрешиш и смъртта ти се виждаше единствен изход. Но ти продължи да търсиш друг изход и го намери тъкмо в пословичния критичен момент.

Фин избърса уста с дългата си ръка.

— Майкъл, отдавна търся разрешение на този проблем. Откакто съм на Земята. Аз мисля много бързо. За същото това време бих могъл да изведа произхода на вашата Слънчева система въз основа на някоя твоя угарка.

— Мики — обади се Мери и тогава се усети. — Мики Фин не е истинското ти име, нали?

— Това е истинското ми име, но в онзи смисъл, който имаш предвид, ти си права — това не е името, дадено ми от моя баща, когато съм се родил.

— А какво е рожденото ти име?

Фин се усмихна тъжно.

— Не би могла да го произнесеш.

— Я да видим.

Той понечи да възрази, но се предаде и каза името си. Щом го чух, се съгласих с него. Беше нещо като „Тксффу Мпйфс“ — по-добре не мога да ви го възпроизведа. Какъвто и да е бил народът на Фин, убеден съм, че техните уста са имали по-различна конструкция от нашите.

Мери го уцели идеално още от първия път.

— Тксффу — рече му тя. — Не беше ли също толкова самотен, или дори още по-самотен, докато работеше за хлебарките? Докато стигнеш от една до друга звездна система, минава много време.

Фин примига, щом чу да произнасят името му за пръв път от... кой знае колко време?... но въпросът ѝ го разсея.

— Първо, винаги съществуваше микроскопичната, но все пак измерима възможност гос... хлебарките да реактивират и други от моята раса, за да станат търсачи, и че ако живея достатъчно дълго, има шанс да срещна някой от тях и двамата да... — Той млъкна и навреди още повече на шишето. — Имаше надежда. Микроскопична може би, но надежда. Но сега трябва да остана тук, където никой от моята раса никога няма да припари... и надежда няма... — Погледна бутилката. Беше почти празна. Вероятно му дожаля за нея и я остави недопита на бара. — А и когато работех за гос... за хлебарките, си имах работа. Функция. Цел. Цел, която никак не ми беше по сърце, признавам. Но аз бях част от нещо, по-голямо от мен самия, имах си роля, която да играя. А каква е ролята ми тук, на Земята? Опитах се да се закотвя за тази планета, да „пусна корени“. Бях земеделец, рибар, ловец, опитах и още няколко от най-основните занаяти. Мога да имитирам земен организъм изобщо и човешки в частност.

Но съм чужд. Тук нямам цел, нямам работа, която да се нуждае от мен, за да я свърша. И самотата ми се изостря още повече. Може би бих понесъл самотата, ако не бях безполезен; може би бих понесъл безполезността, ако не бях самотен. Двете заедно са повече, отколкото мога да понеса — завърши той с равен, спокоен глас.

Тишината, която се възцари, бе позната. Някой си казва проблема — това в много отношения прилича на раждане — а после всички ние известно време седим така в уважителна, съчувствена, съзерцателна тишина, възхищаваме се на новороденото малко чудовище и обмисляме начини да го убием. Макар и да е трудно да разгадаеш човек, който има израз на лицето, интонация и език на тялото само когато се сети за това, усетих, че раждането при Фин е завършило и се захванах да търся разрешения на проблема му. Това мълчание щеше да е от по-дългите.

На няколко пъти се бях пробвал да сватосвам разни хора и осъзнах, че това е все едно да влезеш в химическа лаборатория и да смесиш два неидентифицирани химикала: може да налучкаш стабилно съединение или да останеш без ръце. За един достатъчно добър приятел бих рискувал, а Фин се класираше за такъв, но откъде да се намери жена за някой толкова уникално непринадлежащ на този свят като него? А и какво ли беше търсенето на днешната трудова борса на хора, чийто основен трудов стаж бе преминал в намиране и стерилизиране на планетни системи? Хрумнаха ми няколко дузини пробни разрешения, отхвърлих ги до едно и осъзнах колко малък шанс имам да намеря такова разрешение, каквото Фин не бе обмислил и отхвърлил още преди месеци или години.

Но бях прибързал.

— Тксффу — обади се Мери. — Това не е всичко, нали?

Той извърна глава и я погледна. Тия негови очи като че тлееха.

— Мери — рече с упрек Калахан, — това е решил да ни каже, това ни е казал. Нали знаеш, тук не досаждаме на хората с въпроси.

— Майк, той ни моли да турим два крака на трикрако столче. Аз така не работя.

— Тогава карай докрай. Но неудобни въпроси в мойта кръчма не ща. Негова си работа дали ще ти покаже краката си или не.

Тя отново се обърна към Фин.

— Като дипломиран софист сега ще изкажа няколко неудобни *твърдения* и ако решиш да реагираш на някое от тях, не ми е работа да те спирам. Третият крак на твоето столче, ренде такова, се нарича страх. Нямам предвид страха ти от хлебарките — с него си свикнал да живееш. От нещо друго те е шубе, а кой знае защо не ти се говори за него. Не защото те е страх да си признаеш, че те е страх, както е при мъжките човеци; нещо друго е. Ако ме питаш, със сигурност бих искала да разбера за какво става въпрос.

Фин отметна леко глава на една страна.

— Аз виждам по-далеч в инфрачервения спектър от хората, чувам по една октава повече и от двете страни на човешкия слухов обхват. Ти да не виждаш емоции, които другите не могат да видят?

Тя не му обърна внимание.

— Увърташ.

Той затвори за миг очи — временното облекчение ми дойде добре дошло — и взе решение.

— Много добре. Страх ме е от същото нещо, от което го е страх всеки тук, в тази кръчма.

Макгонигъл Разреденото кимна.

— От смъртта.

— Не, Разредено, приятелю мой. Аз не се боя от смъртта. И други тук не се боят. Страхувам се от Апокалипсиса. Армагедон. Рагнарок и Фимбулвинтер. Страхувам се от ядрената гибел.

Мърморене из цялата кръчма.

— Фин — рече Док Уебстър, — имаш ли причини да вярваш, че тя идва?

— Не повече от всеки тук — увери го Фин. — Това не е ли достатъчно?

— А *ти* какво толкова се косиш, Мики? — попита изведнъж Мери.

— Мери! — възкликнах аз, скандализиран... не, шокиран и смаян.

Нали разбирате, беше заради тона ѝ, заради начина, по който се нахвърли върху Фин. Ако Калахан бе казал същото нещо по същия начин, щеше да е по-друго. Много пъти съм го виждал как се нахвърля на някого, за да го накара сам да разреши проблема си; да се държи грубо и войнствено само за да изкара човека от състоянието на самосъжаление. Ние, останалите, понякога се държим една идея по-съчувствено, отколкото трябва. Но когато той се държи грубиянски, всички си знаем, че просто Калахан си е такъв и използва грубостта като начин — ефективен при това — да обича.

Но Мери бе непозната. В известен смисъл, тя още не беше спечелила правото да говори така тук вътре, на наш приятел. Може би, ако по някакъв начин вече се беше открила пред нас, ако бе споделила някакъв проблем и я бяхме приели, щеше да е по-друго. (Но това ми се видя глупаво още докато го мислех: да не би хората да бяха длъжни да показват на вратата струпеи и белези, та да ги пуснат в Кръчмата на Калахан?) Знаех само, че не беше редно да държи такъв груб, предизвикателен, почти жесток тон на моя приятел Фин. Изпаднах в смут — за първи път ми мина през ума, че може би не познавам Мери толкова добре, колкото ми се струваше.

— Просто искам да изясня нещата — настоя Мери. — Джейк порано ми спомена, че си изследвал няколко звезди — *отвътре*. Щом можеш да оцелееш в термоядрена пещ, какво ти пука от някаква си дреболия като Армагедон, Мик?

— Това ще унищожи всички вас и расата ви! — възкликна Фин.

— Е, и? Само преди няколко минути ни съобщи, че хлебарките са те направили неспособен да мразиш и да обичаш.

— Неспособен да мразя или да обичам *тях*! — натърти той. — Мога да обичам. Мога да обичам човечеството. И го обичам.

— Така ли? — заяде се тя.

Лицето на Фин се изкриви, а сърцето ми се преобърна в гърдите ми.

— Мери — обадох се припряно, — ти не знаеш какво говориш...

— Млъкни, Джейк, ако обичаш! — сръза ме тя. — Мик, защо...

— Не, ти млъкни! — троснах се аз. — Той предаде господарите си заради нас, остана тук в изгнание, за да спаси нас, той *доказа* обичта си. А когато дойдоха круданите, той отново се бори за нас! Ти не знаеш, не си била тук, нямаш право... не го познаваш...

— Мик е твой приятел и ти ми приказва за него цели петнайсет минути, но не съм аз виновна, че не си ми казал най-важното. А сега те помолих да млъкнеш. И при това ти казах: „Ако обичаш.“ Виж сега, Фин, благородни космически пришълецо...

Млъкнах и я оставих да тероризира приятеля ми. Бях твърде зает с опитите си да я разлюбя.

(Едно гадно гласченце в подсъзнанието ми ме питаше, сигурен ли съм, че искам да загубя подобно тяло, само за да запазя уважение към себе си? Трябва да призная, въпросът беше добър, макар и да беше голяма свинщина.)

— ... щом твърдиш, че си се отказал от работата си от обич към човечеството и че се боиш от Апокалипсиса заради нас, тогава защо, по дяволите, не си си мръднал и пръста, за да го предотвратиш?

Фин зяпна.

— И ако ще ми пробутваш първата директива на „Стар Трек“ — отрязва го тя, — ще те заплюя в очите! Никой, на когото наистина му пука дали е етично да се месиш в съдбата на примитивните култури, не би могъл да работи като междузвезден наемен убиец — майната им и на „подобренията“, и на контрапрограмирането!

— Не че не бих искал да предотвратя ядрената катастрофа — рече Фин. — Но не мога.

— Дрън-дрън!

— Лесно мога да унищожа ядрените оръжия. Но не мога да ги унищожа всичките наведнъж, а всичко друго само би ни вкарало в беда.

— О, за Бога, Мик — не си толкова тъп! Можеш да измислиш някакъв начин за заобикаляне на проблема за някакви си трийсет секунди... ако не ти пречеше чувството за вина.

— Чувство за вина ли?

— Точно така, чувство за вина. Само да разрешиш конфликта със съвестта си и всичко ще си дойде на мястото — почакай и ще видиш.

— ... конфликт?...

— Години наред, още откакто за първи път си влязъл в тая дупка, ти обираш лаврите за това, че си спасил света от любов към човечеството, и тия будали тука са ти се хванали. — Тя ни изгледа ядно всичките, изобщо не се трогна от кръвнишките погледи, които получи в отговор, и отново се обърна към Фин. — *Защо не ни кажеш каква е истинската причина?*

И го спипа! Наблюдавах лицето му — Фин може и да не го бива много по изразенията, но когато някой уцели в десетката, забелязвам. Тя знаеше нещо, беше прозряла нещо, което ние бяхме недогледали. Опитвах се да направя емоционално салто и така се обърках, че едва не пропуснах отговора на Фин.

Отначало отговор като че изобщо нямаше да има. Той замръзна като компютър, изгубил курсора си. Хората казват: „Вкамени се“, но според мен нито един човек не би могъл да се приближи до буквалното значение на думата толкова, колкото Фин. Три или четири секунди проплуваха като дирижабли в разпокъсан вятър... и после изведнъж той кресна:

— ***Добре, да му се не види: аз не съм безсмъртен!***

Силата на звука накара прозорците да се раздрънчат; хората смръщиха лица. Мотористите по шосе 25 А като нищо може да са го чули, въпреки дъжда. Щом ехото заглъхна, Мери съвсем тихо рече:

— Така си и мислех, че ще е нещо такова. Скоро ще ти трябва ремонт, нали?

Фин въздъхна и заговори с нормален глас.

— Ако приблизително след двеста и дваайсет години не се подложат на основен ремонт, ще започнат да се появяват критични грешки в системата. Ще умра. Този номер ми го погодиха господарите — още един начин да попречат на техните търсачи да дезертират като мен. Когато пристигнах на тази планета, прецених, че човечеството би могло да се сдобие с нужните сложни технологии след век-два... ако оцелее дотогава. Ако бяхте по-напреднали, нямаше да ми свършите никаква работа; щяхте да засечете приближаването ми и може би да ме застреляте. „Прозорецът“ беше отворен. Вашата политическа незрелост ви правеше много опасни като залог — но вие бяхте най-добрият шанс, попадал ми от безбройни хилядолетия насам. Заложих всичко на вас.

Калахан си наля едно „Бушмил“ и го гаврътна на един дъх.

— Какъв ремонт, Мики? Органичен или кибернетичен?

— И двете, Майкъл. И още един вид, за който вие, хората, още нямате дума.

— Що не ни научиш как се прави?

Фин поклати глава.

— Бихте ли могли да научите Леонардо да Винчи как да построи железница, преди да е дошло времето на железниците?

— Значи онази, първата вечер, когато дойде тук, всичко онова е било театро?

— Не, Майкъл! Съвсем не. Искам да кажа, когато ви помолих да... ами... онова, дето каза, че не си го спомняш. Във всеки случай, тогава вие ми отказахте. Бях в агония. Разбрах, че имам шанс да оцелея в този свят, но бях програмиран да предам наблюденията си над човечеството на господарите в предварително определен момент и знаех, че след това ще получа заповед да стерилизирам планетата ви. Не можех да попреча на това. Смазваща ирония. Чак когато ме попитахте как се казвам, ми: хрумна една идея; можех да ви отправя достатъчно силен намек, вие да ме упоите до безсъзнание и да ми попречите да предам данните. Успях — и вие схванахте намека.

— Но аз искам да кажа, че ти не си дал дефект и не си ни спасил поради причината, която тогава спомена: че си разбрал, че хората могат да обичат? Направил си го, защото един ден можем да поумнеем достатъчно, за да ти настроим моторчето? Това ли било?

Фин не наведе глава — неговият народ вероятно е нямал такъв обичай.

— Решението ми бе обосновано единствено от личен интерес, Майкъл. Зарадвах се, *когато* открих, че можете да обичате, защото така по-лесно щях да ви накарам да ми помогнете един ден, когато сте способни на това.

Щайниц Ситния гледаше така, както го бях забелязал да гледа онзи път, когато строши лицевата кост на Уецъл Невестулката — а Ситния е *наясно*, че Фин може да пребори и F-111.

— Чакай да се изясним, Фин — рече той мрачно. — Ти не обичаш човечеството, така ли?

— О, по дяволите, Ситен — обади се Разреденото. — Че то аз *не го обичам*, ако става въпрос. Има един колеблив процент от него, дето мога да *го понасям*.

— Добре де — настоя Ситния, — тогава това *място*, тези хора... Фин, да не искаш да ми кажеш, че не обичаш Кръчмата на Калахан? Нас?

Фин понечи да отговори, но се спря — Томи Янсен си пробиваше път напред. Хлапето заговори с нисък, тих, опасен глас.

— Ти се появи в същата онази вечер, когато тия хора тука ме отърваха от дрогата — рече той. — Видя ги как ме спасиха, видя как ми пришиха топките обратно, а после стана и си изтанци танца, *защото си решил, че застраховката за злополука така ще ти излезе евтино?* Аз съм най-млад тук, на двайсет и пет съм. Ако спра да пуша, мога да живея още петдесет — шейсет години, в случай че проклетата бомбичка не тресне още утре. Някои от другите тук... по дяволите, Том Фланъри *умря*, след като ти вече беше започнал да идваш редовно. А ти се притесняваш за Апокалипсиса, защото ще ти отреже още два — три века съзерцаване на изгрева? Абе, къде ми е базуката?!

Бог да ми е на помощ, заговорих.

— Фин, през всички тези години ние тука си напругаме мозъците в опити да те накараме да се чувстваш у дома си в тая чужда земя, помагаме ти да получаваш вестници, обясняваме ти за бейзбола, опитваме се да те учим да пееш, а през цялото... през цялото това време ти просто си *ни използвал?*

И млъкнах, защото страстите у Фин вече така се бяха нажежили, че изплуваха върху лицето му. Едно нещо очевидно е общо за всички

човекоподобни форми: гримасата на непоносима болка.

— **Не е честно!** — изрева той и метна бутилката с уискито в камината.

ТРЯС! Някои тухли се пропукаха.

Надигна се всеобщо мърморене, но тихият смях на Мери се вряза в него и то замлъкна. Обърнах се да я погледна с нови очи. Бях възмутен, задето бе бръкнала в раната, задето бе предизвикала тази свада, задето се бе отнесла така жестоко с моя приятел, скапания му кучи син... И нахална, и противна, и кастраторка, и дебела...

Прехвърлих върху нея цялата си душевна борба; излях в нея нуждата си — също както там, на покрива.

И този път тя не я прие. Отворих уста, за да сложа с две — три думи край на връзката ни, но тя не ми обърна никакво внимание и заговори на Фин.

— А... схвана, значи? — рече тя. — Не, *не е* честно. И какво, Мик, кефиш ли се? Стига ли ти вече? Има ли начин да го запишеш дигитално и после пак да си го пуснеш? Можеш ли да си го сложиш на лууп и да си го въртиш без прекъсване, а? (Той примига насреща й.) Киснеш години наред в тая супа от вина, всмукваш всичките й сокове и се налага да туряш в гърнето по някой и друг пресен зеленчук, това го разбирам. Но накрая запасът ти ще се изчерпи. И какво ще правим тогава — ще пуснем мълвата, ще цъфнем в шоуто на Фил Донахю? Рано или късно някой все ще измисли начин да те убие и ти го знаеш, тъпако дълъг неден! Не може ли да я попроточиш тая работа?

Тя го млатеше сякаш с чук. Отворих уста да кажа нещо и тогава изведнъж тя се въртна към нас.

Високоговорителят на Фин е по-мощен от този на който и да било човек, ама и нея си я биваше да реве, и още как. Този път отскочихме по-надалеч отколкото, когато той изрева.

— **А сега ще престанете ли най-сетне да му угаждате, смешници такива?**

Прахът се уталожи, Калахан вдигна от пода угарката си и издуха триците от нея, тя намали звука горе-долу на осем и продължи:

— Какво ви *става* бе, малоумници? Идва тука някакъв тъпанар, човек, дето ви се пише за приятел, а на челото му с едри букви пише: „МАЗОХИСТ“ — и вие веднага вадите камшиците и веригите, тъй ли? Значи Тксффу е извършил основния човешки грях, а? Той не обича

човечеството — обесете го тогава! И ей онзи там, Хубавеца — също, а сигурно и половината народ в тоя бар... Какво, по дяволите, му е толкова особеното на човечеството, че да не го обичаш е грях? Фин каза, че неговият народ обичал разумния живот. Това много повече го уважавам, а не съм убедена, че човечеството покрива критерия, средностатистически погледнато...

(„Хубавец“ тя нарече Разреденото, нали не му знаеше името, а аз пък намерих време да се зачудя дали и Мери не беше от извратените — да си пада по хърби. Разреденото е по-дълъг и по-кльощав и от мен — тури ни тримата, мене, него и Фин в редичка, същински обрасъл с борове склон сме.)

— ... какво ще кажете за една аналогия — много ли ще ви прегреят мозъците? Да речем, че работите за някакъв южноамерикански строителен предприемач; той иска от вас да отидете в джунглата и да изтребите маймунските племена там, където иска да строи нови грамади. На вас тая работа не ви харесва, бихте предпочели да напуснете и да хванете гората, но шефът предвидливо ви е лепнал приемателно-предавателно устройство капан. И още по-зле — вие сте диабетици, а за всяко пътуване той ви отпуска ограничен запас от инсулин.

Един ден се натъквате на племе маймуни, достатъчно умно, че да повреди устройството. Може би те дори могат да бъдат обучени да произвеждат инсулин. *Нужно ли е да ги обичате, за да приемете помощта им?* Аз бих могла с времето да се привържа към три — четири отделни маймуни, може би дори към десетина, та да ми е забавно с тях; да се привържа към тях, дори по някакъв начин да ги уважавам. Сигурно ще се притесня за маймуните, ако се окаже, че племето е възприело някакъв самоубийствен модел на поведение — наистина да се притесня за тях, а не само за себе си. Но да ги обичам? Или техния род изобщо?

И трябва ли да ме е срам, че искам инсулин, за да проживея още четирийсет — петдесет години, а маймуните могат да се надяват само на десетина — двайсет? Ох, магарета с магарета, че *ТОЙ* е проявил такава глупост, това го разбирам — той е по-умен от всички ни тук, ама вие, *малоумници* такива, как може да сте такива тъпчовци?!

Много крака запристъпяха на място. Тя бе отворила скритата рана на нашия приятел... и ние бяхме налупали въдицата. Започвах да

проумявам техниката ѝ със закъснение. Понякога някакъв подигравателен глас започва да ти шепне на ухо разни гадни неща, неща, които ти не можеш да отхвърлиш, защото донякъде ги смяташ за верни. Но ако *олицетвориш* този глас и накараш човека да се бори с него, да го отхвърли...

— Той произхожда от раса — продължи тя, — благородна и етична до тъпоумие — дори не могли да се принудят да унищожат своите палачи, а ми разправя, видите ли, *че може би* били направили погрешния избор! Естествено, ще се чувства виновен за това, че ни използва, като се опитва да ни опази живи; за това, че не е способен да обича маймуните. От толкова години живее на тази планета — и никой от вас ли не е забелязал някаква система в избора му на професии?

Усетих се, че говоря:

— Мислех си, че избира първични, земни занаяти като начин да пусне корен на тази планета. Първичната основа на културата ни — земеделие, риболов, наблюдение на гората, съзерцаване на морето...

— Самотни професии за самотници — всичките до една. Само с такива се е захващал. Отшелнически професии. — Тя се обърна към Фин: — Вероятно ти всъщност намиращ повечето от нас за отблъскващи, а, Тксффу?

Лицето му отново бе станало безизразно.

— Честно да си призная, да.

— Физически противни?

— Ами... общо взето... деформирани. Мъжете ви са толкова ниски... а жените — толкова недохранени...

Тя наостри уши.

— Наистина ли?

— Да. За моя народ ти например щеше да минеш за... е, не точно мършава, но почти старомодно стройна. Аз случайно имам необичаен вкус и харесвам стройни жени... но повечето човешки жени с твоя размер се мразят толкова много, че е неприятно да си около тях...

— Тксффу? — прекъсна го тя.

— Да, Мери?

— Ще се ожениш ли за мен?

Така стиснах клепачи, че пред очите ми заиграха неоновии шарки. Някъде зад клепачите беше ключът, който отново щеше да включи дишането ми и трябваше да го намеря бързо.

Фин не помръдна цели пет дълги секунди.

— Не си сериозна.

— Не, не съм, но предложението ми е ужасно сериозно. И в идните години тъкмо това би било голяма разтуха за тебе. Какво ще кажеш?

— Но ти...

— Фин, ти не си бил способен на обич, защото не си обичал себе си поради това, че не ни обичаш — време е някой да те смъкне от тази примка. Глупаче такава, естествено, че не си ни спасил от обич! Спасил си ни от *състрадание*. Състраданието е нещо много подценявано, но според мен е също толкова добро, колкото и любовта — кой знае, може и по-добро да е. Можеш да обичаш само своите равни — към тези, които са по-горе или по-долу от тебе, състраданието е най-доброто отношение и то е много хубаво нещо, да му се не види, и стои поне също толкова високо в етичната стълбица. С времето то може да доведе и до любов. Тъй като си мисля, то дори може да бъде основа на един доста свестен брак. Ти как мислиш?

— Видя какво има в гърдите ми...

— Да, очарована съм. Инструкцията за експлоатация имаш ли?

— Не може да говориш сериозно. Ти дори не знаеш дали сме съвместими сексуално...

— Да бе, хич не знам даже. Оттука виждам пръсти и език — останалото са екстри. А пък и аз си имам *това-онова*, дето ти допада — още на покрива го разбрах, като се запознахме.

Тоя ключ за дишането трябваше да е някъде тука; само да го намеря...

— Но не можем да имаме деца... — опита Фин.

— Е, и? Може да си осиновим. По дяволите, можем да осиновим цялата тая проклета кръчма — те имат нужда *някой* да се грижи за тях, докато пораснат. Стига си увъртал — да или не?

Мисля, че през цялото време го знаех, бях го усетил още там, на покрива, когато Фин за първи път кацна в дъжделивата нощ. Сигурно има и по-лоши начини за сбогуване...

— Да — каза Фин най-накрая. — Да, Мери, за мен ще бъде чест да се ожения за тебе. При едно условие обаче. — Той се обърна към всички нас. — Всички вие, мъже и жени, да се съгласите да ми кумувате.

Цялата кръчма гледаше виновно Мери.

Тя кимна сериозно.

— Става.

Надигна се такова ликуване, че гредите се разтресоха. А аз даже успях да задействам белия си дроб навреме, че да се включа. Болеше ме, то е ясно.

Но и ми беше хубаво.

Лицето на Фин остана безизразно още няколко секунди — и тогава той се сети да сподели радостта си с нас и си докара съответния израз. Бях радостен и горд, че си направи труда.

— Вие двамата — избоботи Калахан, — ще ми окажете ли честта да се ожените тука, в мойта кръчма? Да речем, там горе на стълбището?

— Че къде другаде? — възкликнаха в един глас Мик и Мери и отново се надигна ликуване, още по-силно отпреди.

Хрумна ми, че една кофа алкохол би ми дошла много добре и когато Калахан почна да раздава безплатно пиене по пожарникарската метода, люснах три — четири. Невероятно е как бързо можеш да обръщаш чашките, ако се захванеш сериозно с тая работа — и не след дълго се юрнах към бара.

— Кръчмарю — рекох на Калахан, щом ме приближи, — дай да пия!

Влезе ми в положението — сигурно бе разбрал още в мига, когато Мери предложи на Мик. Малко неща убягват на Майк Калахан, а свойствените на човешкото сърце — никога.

— Здравословна реакция — кимна одобрително той. — Според мен ще живееш, Джейк.

— Мразил ли си някога и в червата най-добрия си приятел, Майк?

— Внимавай, Джейк; не се пъхай в същия омагьосан кръг от вина като Фин. Мелодрамите са за телевизията, Фин не ти е най-добрият приятел, а само градинска разновидност на другарче. Ако ти се иска да го помразиш малко, мрази си го — ще ти мине.

— Тази вечер ти не говори много, Майк. На тебе всичко това как ти се струва?

— Е... така, както аз го виждам — не губя дъщеря, печеля извънземен.

Оцъклиях се насреща му и когато най-после всичките ми копчета прещракаха, видях, че ми подава огромна чаша ирландско кафе.

— Мери е твоя...

— Двамата с лейди Сали винаги много сме се гордеели с нея — рече той доволно и пафна с онази гадна евтина пура.

— Защо, по дяволите, досега тя изобщо не е идвала тук? — попитах го. — Толкова години...

— Ами не можеше, Джейк. Живееше далече, пък и работеше нощна смяна. Докато Сали се оттегли...

Сърбаш ли твърде припряно ирландско кафе, ще си опариш езика — и аз си го опарих. Така че си взех още едно, та да ми претръпне езикът, после още едно и взе да ми става толкова хубаво, че заразих всички с идеята... И ето как Майк, аз и около дузина наши приятели най-накрая се намерихме голи под дъжда на покрива, аз — за втори път същата вечер.

И знаете ли, оттогава досега и капка дъжд не пада върху мен — и върху всички нас, дето бяхме там, — освен ако не я помолим.

[1] Жалонът със спирална шарка в САЩ е емблема на бръснарница. — Б.пр. ↑

[2] Възкликание от популярния сериал „Барнаби“. — Б.пр. ↑

[3] „Jake“ в разговорния английски означава и „добре съм“, „бива“, „готин“. — Б.пр. ↑

[4] Парономазия — стилистична фигура, при която се използват близки по звуков състав, но различни по значение думи. — Б.пр. ↑

[5] Още едно жаргонно значение на „Mickey Finn“ — вещество с упойващо въздействие. — Б.пр. ↑

[6] В американската флота на званието „старшина“ отговаря „chief petty officer“ съкратено СРО [си пи оу]. — Б.пр. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.